

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
w Gimnazjum nr1 w Brześciu Kujawskim
Rok szkolny 2014/2015

I. Przedmiotowy system oceniania z wiedzy o społeczeństwie został opracowany na podstawie:

- Rozporządzenie MEN z 12 sierpnia 1999 roku (wraz z późniejszymi zmianami)
- Statutu Gimnazjum Nr1 w Brześciu Kujawskim
- Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania
- Podstawy programowej dla gimnazjum

II. Przedmiot wiedza o społeczeństwie realizowany jest w oparciu o podręcznik:

Dziś i jutro. Wiedza o społeczeństwie. Podręcznik z ćwiczeniami dla gimnazjum. Część pierwsza i Część druga , Iwona Janicka, Aleksandra Kucia, Tomasz Maćkowski, wyd. Nowa Era (do nowej podstawy programowej).

III. Skala ocen obejmuje stopnie od 1 do 6. Dopuszcza się zastosowanie „+” i „-“

IV. W związku z występowaniem „plusów” i „minusów” przyporządkowuje się poszczególnym ocenom następujące wartości procentowe:

PROCENT PUNKTÓW	OCENA
100% - 95%	BARDZO DOBRY (5)
95% - 90%	BARDZO DOBRY MINUS (5 -)
90% - 85%	DOBRY PLUS (4 +)
85% - 75%	DOBRY (4)
75% -70%	DOBRY MINUS (4 -)
70% - 65 %	DOSTATECZNY PLUS (3 +)
65% - 55%	DOSTATECZNY (3)
55% - 50%	DOSTATECZNY MINUS (3 -)
50%- 45%	DOPUSZCZAJĄCY PLUS (2 +)
45% - 35 %	DOPUSZCZAJĄCY (2)
35% - 30%	DOPUSZCZAJĄCY MINUS (2-)
30% - 25%	NIEDOSTATECZNY PLUS (1 +)
25% - 0%	NIEDOSTATECZNY (1)

V. Ze względu na specyfikę przedmiotu ocena z WOS winna przede wszystkim uwzględniać aktywność uczniów. Aktywne uczenie się organizowane przez nauczyciela jest rozumiane jako zdobywanie kompetencji i sprawności w zakresie uczenia się, myślenia, poszukiwania,

doskonalenia się, współpracowania i działania. Nauczyciel WOS wystawiając ocenę semestralną bądź końcoworoczną powinien przyjąć następującą hierarchię ocen:

- I. Wiedza merytoryczna – oceny ze sprawdzianów (testów) nauczycielskich i odpowiedzi ustnych
- II. Aktywne uczenie się poprzez działanie – oceny za aktywność, przygotowanie plakatu,teczki portfolio, albumu o aktualnych wydarzeniach z Polski bądź ze świata, pracę w grupie
- III. Systematyczna praca na lekcji i w domu

VI. Oceny częściowe uczeń uzyskuje za:

a) prace pisemne

- odpowiedź na pytania
- rozwiązywania wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
- testy-sprawdziany nauczycielskie (diagnostyczne, symulujące ogłoszone co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem oraz nie zapowiedziane - sprawdzian i kartkówka)

b) odpowiedzi ustne (dłuższa: obejmująca min 3 tematy oraz krótsza: min z 1 tematu)

- kilkudzaniowa wypowiedź

c) aktywność na lekcji (oceniana przy pomocy „+” i „-“, za 3 „+” uczeń otrzymuje ocenę bdb a za 3 „-“ ocenę ndst)

- udział w dyskusji
- prezentacja pracy własnej lub grupy

d) prace praktyczne

- niewerbalny wytwór pracy (np. plakaty, albumy, portfolio)
- gromadzenie i segregowanie materiałów
- praca plastyczna (np. plakat wyborczy, reklama)
- posługiwanie się źródłami informacji oraz praca z tekstem źródłowym
- współpraca w grupie
- samokształcenie

Przedmiotem oceny są:

- a. wiadomości (wiedza)
- b. umiejętności
- c. postawa (aktywność)

Częstotliwość pomiaru osiągnięć:

1. prace klasowe (1 godz. lekcyjna) - co najmniej 2 w półroczu,
2. sprawdziany (10 -15 min.)- zależnie od potrzeb,

3. odpowiedzi ustne - co najmniej 1 w każdym półroczu,
4. prace długoterminowe - co najmniej 1 w każdym półroczu,
5. prace domowe (pisemne lub ustne)- w zależności od potrzeb.

Jeden raz w semestrze uczeń może zgłosić nie przygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych testów, sprawdzianów i kartkówek)

VII. SZCZEGÓŁOWE ZASADY OKRESOWEGO PODSUMOWANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH:

1. Na początku roku szkolnego uczniowie zostają poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań z wiedzy o społeczeństwie, obowiązującym w danym roku (zakres wiadomości i umiejętności, które trzeba mieć opanowane na koniec roku szkolnego) oraz o sposobie i zasadach oceniania z danego przedmiotu;
2. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
3. Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 4 oceny cząstkowe
4. Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe
5. Nie ma możliwości poprawy ocen na tydzień przed klasyfikacją
6. Uczeń który opuścił więcej niż 50% lekcji może być niesklasyfikowany
7. Uczeń ma prawo **jeden raz** w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (**nie dotyczy prac klasowych i powtórzeń**), przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumiemy: brak zeszytu i pracy domowej, brak zeszytu ćwiczeń, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji
8. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać klasówki czy sprawdzianu, powinien to uczynić na pierwszej godzinie zajęć, na której jest obecny. Uczeń nieobecny na pracach klasowych lub sprawdzianach z powodu przedłużającej się choroby (usprawiedliwione godziny przez wychowawcę) musi je zaliczyć w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (do dwóch tygodni od powrotu do szkoły).
9. Sprawdzenie i oddanie uczniom prac pisemnych odbywa się w następujących terminach:
  - praca klasowa, test – do 2 tygodni od daty ich napisania,
  - projekt przedmiotowy – do 3 tygodni od daty ich napisania/oddania przez ucznia,
  - sprawdziany pisemne, kartkówki – do 1 tygodnia od daty ich napisania.
10. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu, a w wypadku chęci uzyskania oceny celującej są warunkiem niezbędnym do jej otrzymania na koniec roku
11. Uczeń ma prawo zgłosić dyrektorowi szkoły fakt naruszania przez nauczyciela przedmiotowego systemu oceniania
12. Wszelkie kwestie nieuregulowane przedmiotowym systemem oceniania rozstrzyga nauczyciel, a kwestie sporne dyrektor szkoły
13. Uczniów i nauczyciela obowiązują zasady współżycia społecznego, kultury i dobrego wychowania

14. Na każdej lekcji nauczyciel ma prawo sprawdzenia i ocenienia zadania domowego. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej
15. Zadając prace domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem – termin, sposób
16. Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonywania pracy domowej
17. Prace domowe mogą mieć charakter krótkich zadań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy, zgromadzenia materiałów, wykonania prac plastycznych
18. Nauczyciel ma obowiązek wyznaczania odpowiedniego do trudności zadania czasu na jego realizację
19. Nauczyciel sprawdza wykonanie prac w określonym terminie
20. Nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej
21. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny po wykonaniu pracy w terminie wyznaczonym ponownie przez nauczyciela. W uzasadnionym wypadku – częste nieodrabianie prac domowych spowodowane zaniedbaniem, nieodpowiednim stosunkiem do przedmiotu, lekceważeniem obowiązków ucznia, brakiem systematyczności - nauczyciel może odmówić wyznaczenia drugiego terminu poprawy pracy
22. Ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy
23. Nauczyciel ma prawo sprawdzenia i ocenienia zeszytu przedmiotowego;
24. Na lekcji uczeń może być oceniony za pracę na lekcji: odpowiedź, aktywność, wykonywane ćwiczenia lub brak pracy.
25. Na zajęciach oceniana jest praca uczniów, ich szczególna aktywność oraz zadania domowe. Brak zadania należy zgłosić nauczycielowi na początku lekcji, co jest równoznaczne ze zgłoszeniem przez ucznia jego nieprzygotowania do lekcji. W przypadku nie zgłoszenia przez ucznia braku zadania domowego otrzymuje on ocenę niedostateczną.
26. Uczeń jest zobowiązany przygotować się do lekcji z 3 ostatnich tematów;
27. Prace domowe zaplanowane przez nauczyciela w danym semestrze są obowiązkowe. Uczeń jest zobowiązany do oddania ich do kontroli w wyznaczonym terminie. Jeżeli uczeń nie odda pracy w wyznaczonym terminie, to może przynieść ją na następną lekcję (po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem)
28. W ocenie ucznia uwzględnia się opinię Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej; przede wszystkim respektuje się zalecenia poprzez:
  - dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości ucznia, określonych dla przedmiotu,
  - zwiększenie czasu na odpowiedzi ustne i pisemne oraz powtarzanie pytań,
  - zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.
29. W trakcie realizacji programu nauczania nauczyciel ma prawo zrezygnować z zajęć poświęconych utrwaleniu wiadomości, co wynika z ograniczonej ilości godzin

lekcyjnych. Utrwalenie wiadomości poprzedzające pomiar dydaktyczny uczniowie realizują wówczas w ramach pracy własnej

30. **Pomoc uczniowi z semestralną oceną niedostateczną**-Uczeń jest zobowiązany do uzupełnienia wszystkich zadań wykonywanych na zajęciach i w domu, w dogodnym terminie, ustalonym wspólnie przez nauczyciela, ucznia i rodzica (po feriach zimowych).
31. **Pomoc uczniowi, którego długa nieobecność w szkole jest usprawiedliwiona**-Dla ucznia, który opuścił wiele godzin lekcyjnych z przyczyn usprawiedliwionych nauczyciel ustala wraz z nim terminy zaległych sprawdzianów w takim czasie, aby umożliwić mu pełne przygotowanie się do nich. Obowiązkiem ucznia jest uzupełnienie zeszytów. W przypadku trudności ze zrozumieniem zaległego materiału, uczeń może liczyć na pomoc nauczyciela. Organizuje się także pomoc koleżeńska.
32. **Przekazywanie informacji o postępach ucznia** -Informacje o postępach ucznia są mu przekazywane na bieżąco podczas zajęć. Rodzice uzyskują informacje o postępach ucznia podczas zebrań klasowych, w czasie dyżurów nauczycielskich oraz podczas rozmów indywidualnych z nauczycielem. Uzasadnieniem oceny wystawionej przez nauczyciela są wszystkie prace pisemne ucznia udostępniane rodzicom tylko na terenie szkoły.
33. Ocenę semestralną i roczną nauczyciel wystawia w terminie ustalonym w rozporządzeniu Dyrektora szkoły
34. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia oraz wychowawcę klasy, który pisemnie powiadamia rodziców ucznia na miesiąc przed Radą Klasyfikacyjną
35. Ocenę semestralną i końcoworoczną nauczyciel wystawia na podstawie ocen częściowych uzyskanych przez ucznia, lecz nie jest to średnia arytmetyczna z ocen

Wystawiając ocenę śródroczną i końcoworoczną nauczyciel poszczególnym formą aktywności przyporządkowuje następujące wagi:

Praca klasowa, test (1-2 godziny lekcyjne) ----- waga 10

Projekt (wykonywany w zadanym terminie)-----waga 8

Sprawdzian pisemny - (wagę ustala nauczyciel kierując się stopniem trudności sprawdzianu)--
-----waga 4 lub 6 lub 8

Samodzielna praca na lekcji z tekstem podręcznika, źródłowym, -----waga 4

Kartkówka, -----waga 2

Odpowiedź ustna -----waga 4

Praca domowa -----waga 2

Aktywność na lekcjach , praca w grupie-----waga 2

Prowadzenie zeszytu -----waga 2

Podstawą wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej będzie średnia ważona ocen otrzymanych w ciągu całego półrocza.

$$\text{Średnia ważona (S)} = \frac{(\text{ocena X waga}) + (\text{ocena X waga}) \dots}{\text{Suma wag}}$$

Przykład

Oceny ucznia:

3 z wagą 5,
3, 5 z wagą 2
4 z wagą 1

$$\text{średnia} = \frac{(3 \times 5) + (3 \times 2) + (5 \times 2) + (4 \times 1)}{5 + 2 + 2 + 1} \text{ ważona} = 3,5$$

Ocena semestralna jest ustalana w oparciu o średnią ważoną uzyskaną z form sprawdzania i wynosi:

Ocena niedostateczna dla średniej 1,50 i niższej

Ocena dopuszczająca dla średniej od 1,51 do 2,50

Ocena dostateczna dla średniej od 2,51 do 3,50

Ocena dobra dla średniej od 3,51 do 4,50

Ocena bardzo dobra dla średniej 4,51 i wyższej.

ZADAWANIE I OCENA PRAC DOMOWYCH

Celem zadawanie i kontroli prac domowych z wiedzy o społeczeństwie jest pobudzenie jego aktywności twórczej, kreatywności, podtrzymywanie chęci i gotowości do nauki, utrwalanie nawyku świadomego organizowania i planowania własnego uczenia się

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych
- zadając prace domową, nauczyciel określa wymagania formalne związane z jej wykonaniem – termin, sposób

- uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonywania pracy domowej
- prace domowe mogą mieć charakter krótkich zadań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia nabytych na lekcji umiejętności i wiedzy, zgromadzenia materiałów, wykonania prac plastycznych
- nauczyciel ma obowiązek wyznaczania odpowiedniego do trudności zadania czasu na jego realizację
- nauczyciel sprawdza wykonanie prac w określonym terminie
- znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej
- nieodrobienie pracy domowej zostaje odnotowane przez nauczyciela za pomocą oceny niedostatecznej
- uczeń ma możliwość poprawienia oceny po wykonaniu pracy w terminie wyznaczonym ponownie przez nauczyciela
- **w uzasadnionym wypadku – częste nieodrabianie prac domowych spowodowane zaniedbaniem, nieodpowiednim stosunkiem do przedmiotu, lekceważeniem obowiązków ucznia, brakiem systematyczności- nauczyciel może odmówić wyznaczenia drugiego terminu wykonania pracy domowej**
- ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy

OCENA WSPÓŁPRACY W GRUPIE – elementy współpracy ucznia w grupie poddane ocenie

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione role i funkcje
- rozumienie osobistej sytuacji w grupie
- umiejętność pracy w zespole

STOSOWANIE I OCENIANIE SPRAWDZIANÓW (TESTÓW) NAUCZYCIELSKICH

- po każdym bloku tematycznym lub po kilku blokach możliwe jest przeprowadzenia sprawdzianu osiągnięć szkolnych ucznia
- nauczyciel podaje uczniom zakres materiału oraz listę umiejętności przynajmniej na tydzień przed planowanym sprawdzianem (testem) pisanym przez ucznia czasie 45 minut
- w przypadku nieobecności ucznia na teście, sprawdzianie ma on obowiązek w czasie 2 tygodni od powrotu do szkoły napisać brakujący test, sprawdzian

- nauczyciel nie przewiduje popraw pisemnych sprawdzianów osiągnięć szkolnych ucznia
- nauczyciel sprawdza i ocenia prace pisemne uczniów w terminach nie przekraczających 7 dni (sprawdzian/kartkówka 10-15 min) oraz 14 dni (sprawdzian/test 45 min)

VIII. TRYB I WARUNKI, W JAKICH UCZEŃ MOŻE UZYSKAĆ OCENĘ WYŻSZĄ LUB NIŻSZĄ NIŻ PRZEWIDYWANA określa Statut Gimnazjum Nr1 w Brześciu Kujawskim

IX. Wobec uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych na podstawie opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nauczyciel dostosowuje kryteria ocen do możliwości uczniów.

X. Na wyrażoną stopniem ocenę mogą mieć wpływ długookresowe prace uczniów np. przygotowanie i przeprowadzenie imprez klasowych czy szkolnych, zbieranie i analizowanie materiałów na określony temat na podstawie prasy czy innych źródeł.

XI. Przedmiotowy system oceniania podlegać będzie corocznej ewaluacji.

XII. Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie na poszczególne stopnie w klasyfikacji semestralnej i rocznej dla **ucznia z lekkim upośledzeniem umysłowym**

Ocena celująca (6) - otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości przewidziane programem nauczania
- ✓ reprezentuje klasę, szkołę w konkursach wiedzy o społeczeństwie
- ✓ aktywnie uczestniczy w lekcji
- ✓ samodzielnie wykonuje gazetki tematyczne
- ✓ swobodnie posługuje się wprowadzoną terminologią
- ✓ formułuje sądy, wyciąga wnioski, uzasadnia swoje wypowiedzi

Ocena bardzo dobra (5) – otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości przewidziane programem nauczania
- ✓ samodzielnie dokonuje porównań i wyciąga wnioski
- ✓ aktywnie uczestniczy w lekcji
- ✓ rozumie i poprawnie stosuje wprowadzone pojęcia

Ocena dobra (4) – otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to poznania treści programowych
- ✓ samodzielnie pracuje na lekcji
- ✓ rozumie podstawowe pojęcia i terminy

Ocena dostateczna (3) – otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował podstawowe fakty i pojęcia pozwalające na rozumienie najważniejszych zagadnień
- ✓ pracuje pod kierunkiem nauczyciela
- ✓ wykazuje się sporadyczną aktywnością

Ocena dopuszczająca (2) – otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania
- ✓ zadania o niewielkim stopniu trudności wykonuje pod kierunkiem nauczyciela

Ocena niedostateczna (1) – otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował minimum wiadomości przewidzianych programem nauczania
- ✓ nie potrafi wykonywać prostych zadań pod kierunkiem nauczyciela
- ✓ nie rozumie prostych poleceń, wymagających zastosowania podstawowych umiejętności
- ✓ wykazuje się brakiem systematyczności
- ✓ braki uniemożliwiają edukacją na następnym etapie nauczania

Wymagania dotyczące oceniania uczniów z dysfunkcjami (dysleksja, dysortografia, dysgrafia).

W wymaganiach edukacyjnych uwzględnia się zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

- 1) uczeń otrzymuje więcej czasu na napisanie pracy pisemnej – sprawdzian 10 minut, testy-15-20 minut
- 2) uczeń o głębokich deficytach podczas sprawdzianu może uzyskać od nauczyciela dodatkowa pomoc-wskazówkę
- 3) prace uczniów ze stwierdzoną dysortografią oceniane są tylko pod kątem merytorycznym. Uczniowie o stwierdzonych dysfunkcjach nie są oceniani pod względem poprawności ortograficznej
- 4) nie obniża się oceny za pismo uczniom ze stwierdzoną dysgrafią, jednakże praca musi być czytelna i estetyczna
- 5) uczniowie ze stwierdzoną dysortografią muszą znać zasady poprawnej pisowni